

Nyt om aktindsigt

Reglerne om aktindsigt tilgodeser væsentlige hensyn til at skabe åbenhed og gennemsigtighed hos offentlige myndigheder. Samtidig kan samspillet mellem forskellige regler om indsigt i dokumenter være komplekst. I denne artikel kommer vi blandt andet ind på GDPR og miljøoplysninger.

Indhentelse og videregivelse af oplysninger om ægtefælles formue ved afslag på ældrecheck var ikke en overtrædelse af tavshedspligten

En borger klagede til Folketingets Ombudsmand over et afslag på ældrecheck, som borgeren og dennes ægtefælle begge havde fået. Begrundelsen for afslaget var, at deres formue oversteg formuegrænsen. I den forbindelse tog ombudsmanden stilling til lovligheden af, at der i afgørelsen blev videregivet oplysninger om den anden ægtefælle, samt til sagsoplysningen.

Er videregivelse af formueoplysninger et brud på tavshedspligten?

Det ene forhold vedrørte Udbetaling Danmarks videregivelse af oplysninger om den anden ægtefælles formueforhold i afslagene, og om dette var et brud på den almindelige tavshedspligt efter forvaltningslovens § 27, jf. straffelovens § 152.

Folketingets Ombudsmand var enig med myndighederne i, at videregivelsen ikke var i strid med reglerne om tavshedspligt. Det skyldtes, at der var adgang til partsaktindsigt i oplysningerne efter forvaltningsloven og ret til aktindsigt efter sektorspecifikke regler.

Om forholdet til databeskyttelsesretten

Ombudsmanden udtalte desuden, at sagsoplysningen af ægtefællernes formueforhold i overensstemmelse med offentligretlige regler og videregivelsen af oplysningerne i den foreliggende situation ikke var uforenelig med dataminimeringsprincippet i databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c.

Udtalelsen viser, at offentlige sagsbehandlere skal holde tungen lige i munden, når de behandler en sag med flere parter og personoplysninger, da reglerne om videregivelse af oplysning

ger i lyset af reglerne om aktindsigt og databeskyttelsesretten skal overvejes.

Læs Folketingets Ombudsmands udtalelse af 16. august 2023

Aktindsigtsanmodning om dokumenter om investering i en lufthavn skulle behandles efter miljøoplysningsloven

Ankestyrelsen har i en ny tilsynsudtalelse forholdt sig til, om en anmodning om aktindsigt i en række dokumenter om Aarhus Kommunes investering i Aarhus Airport A/S, herunder to værdiansættelser, skulle behandles efter miljøoplysningsloven.

Lufthavnen opererer på kommercielle vilkår og i konkurrence med de øvrige danske lufthavne. Kommunen behandlede sagen efter offentlighedsloven og gav delvis aktindsigt, men undtog en række oplysninger som forretningsoplysninger, jf. offentlighedslovens § 30, nr. 2. Borgeren klagede over afgørelsen og anførte, at sagen skulle behandles efter miljøoplysningsloven.

Hvad er miljøoplysninger?

Når en myndighed behandler sager om aktindsigt, skal myndigheden først tage stilling til, hvilken lovgivning anmodningen skal behandles efter.

Hvis de oplysninger, der ønskes aktindsigt i, er omfattet af begrebet miljøoplysninger, skal (denne del af) anmodningen behandles efter miljøoplysningslovens særlige regler om aktindsigt.

Begrebet miljøoplysninger er defineret i miljøoplysningslovens § 3, som skal fortolkes i lyset af miljøoplysningsdirektivet og Århuskonventionen. Fortolkningen af begrebet skal derfor også ske i overensstemmelse med praksis fra EU-Domstolen, som har en bred fortolkning af begrebet. Det er ikke kun oplysninger, der direkte drejer sig om miljøet, der udgør miljøoplysninger. Oplysninger, der vedrører administrative foranstaltninger, kan også være miljøoplysninger, hvis foranstaltningen påvirker eller kan påvirke miljøelementer.

Er økonomiske oplysninger miljøoplysninger?

Om økonomiske oplysninger udgør miljøoplysninger, er en vanskelig vurdering. Folketingets Ombudsmand har i en udtalelse fra 2018 om en sag om en alkoholbevilling til en café udtalt, at

foranstaltninger, der i første række vedrører erhvervs- og næringsmæssige forhold, ikke udgør miljøoplysninger, da dette ville være en for vid udstrækning af begrebet. Dette var baseret på en tilkendegivelse fra EU-Kommissionen.

I sagen om Aarhus Airport A/S vurderede Ankestyrelsen dog, at oplysninger om kommunens investering i lufthavnen måtte anses for at være en foranstaltning, som kan have en direkte betydning for den fremtidige drift og udvikling af lufthavnen. Kommunens investering i lufthavnen var derfor en aktivitet, der påvirker eller kan påvirke enkelte miljøelementer, og sagen skulle behandles efter miljøoplysningsloven.

Gør det nogen forskel?

På baggrund af Ankestyrelsens afgørelse skal kommunen genoptage sagen. Da miljøoplysningsloven henviser til 1985-offentlighedsloven, er det denne lovs undtagelse om forretningsoplysninger i § 12, nr. 2, der finder anvendelse. Det indebærer, at den formodningsregel, som kom ind i den nugældende offentlighedslov, ikke gælder. Formodningsreglen indebærer, at hvis der er tale om forretningsoplysninger, så er der en formodning for, at indsigt i oplysningerne vil indebære en nærliggende risiko for, at der påføres den

pågældende virksomhed økonomisk skade af betydning. Det er derfor vanskeligere at undtage forretningsoplysninger fra aktindsigt, hvis sagen skal behandles efter miljøoplysningsloven.

Læs Ankestyrelsens tilsynsudtalelse af 17. august 2023

Rikke Søgaard Berth
Partner, advokat
rsb@horten.dk

Emilie Loiborg
Advokat
elo@horten.dk